

112420

Forbud mot tortur og represalier mot sivile

*Også partisaner kan få
behandling som krigsfanger*

Sovjet med på de nye Genève-konvensjonene

Professor Frede Castberg holdt i går kveld foredrag i Oslo Militære Samfund om «De nye Genèvekonvensjonene».

På konferansen i Genève der hen imot 60 stater inklusive Sovjet-Samveldet var med, lyktes det å nå til enighet både om revisjonen av de gamle konvensjoner og om en helt ny konvensjon til beskyttelse av sivile under krig, sa professoren blant annet.

De gamle konvensjoner ble først og fremst gjenstand for en teknisk revisjon, bl. a. i det øyemed å gjøre konvensjonenes bestemmelser mer klare og presise. Helt nye er imidlertid krigsfangekonvensjonens regler om at også partisanavdelinger som danner seg på okkupert område, under visse betingelser, skal ha krav på å bli likestilt med regulære tropper og behandles etter krigsfangekonvensjonens regler.

Den nye konvensjon om beskyttelse av sivile slår utvetydig fast en rekke humane prinsipper som tidligere ikke på noen måte har vært alminnelig anerkjent i den folkerettslige teori. Det slås fast at en krigførende stat hverken på sitt eget eller okkupert fiendtlig territorium kan ta gisler, sette i verk represalier mot sivilbefolkningen eller påføre mennesker fysiske lidelser for å fremkalle forklaringer og tilståelser. Rettspleien skal skje

i overensstemmelse med humane prinsipper og under anerkjennelse av de anklagede personers forsvarsrett, massedeportasjoner er forbudt. Hvis en krigførende finner det nødvendig av sikkerhetshensyn å internere fiendtlige statsborgere, gjelder det om denne internering en rekke detaljerte bestemmelser, som i alt vesentlig stemmer med de regler som krigsfanger kan påberope seg.

Man tok i sivilkonvensjonen også inn helt nye regler som sikter på å få opprettet sanitets- og sikkerhetssoner, hvor gamle folk, barn og mødre med småbarn kan søke ly. I selve kampområdet skal man søke opprettet visse nøytraliserte soner, til beskyttelse av sivilbefolkningen i sin alminnelighet.

Selvsagt ville det være naivt å stole på at alt som er fastsatt i disse konvensjoner vil bli respektert fullt ut, om krig bryter ut mellom stater som har ratifisert konvensjonene, sa professor Castberg, men erfaringene fra første og annen verdenskrig — ikke minst når det gjelder sanitetets og krigsfangenes stilling — viser at en traktatrettslig regulering på de områder det her gjelder, tross alt har sin praktiske betydning, — sin uomtvistelige humanitære verdi.

Før foredraget holdt formannen — oberst Oswald Nordlie — minnetale over avdøde generalinspektør for ingeniørvåpnet, oberst Østeraas. — Kongen og Kronprinsen var til stede.

Dagbl. 17. 4. 1951

COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE

AGENCE CENTRALE DES PRISONNIERS DE GUERRE

Rappeler dans la réponse :

Chèques postaux I. 5527
Téléphone 93.05 8.20.00
Télég. "INTERCROIXROUGE"

GENÈVE, den 20. Juli 1951.

7, Avenue de la Paix

FORBUNDET FOR SOSIALOPPREISING
Kierschowagt.5,
O S L O

Sehr geehrte Herren!

Wir haben die Ehre, den Empfang des geschätzten Schreibens vom 28. Juni 1951 (samt freundlichst beigefügter Übersetzung in die deutsche Sprache) mit bestem Danke zu bestätigen. Sie berühren in dieser Ihrer Zuschrift die Angelegenheit des Beitritts Norwegens zu den Genfer Abkommen vom 12. August 1949.

Die von Ihnen aufgeworfene Frage ist uns bereits seit langer Zeit bekannt und geläufig; wir hatten schon vor dem Jahre 1949 Gelegenheit, in einem der XVII. Internationalen Rotkreuzkonferenz (Stockholm, 1948) unterbreiteten Bericht die Ansicht des Internationalen Komitees zu diesem Gegenstande bekanntzugeben.

Was nun die neuen Bestimmungen des I. Genfer Abkommens vom 12. August 1949 über die Verbesserung des Loses der Verwundeten und Kranken der bewaffneten Kräfte im Felde anbelangt, so fällt die Erteilung einer diesbezüglichen authentischen Interpretation nicht in den Zuständigkeitsbereich des Internationalen Komitees vom Roten Kreuz. Dieses Recht steht allein den Signatarstaaten zu, allenfalls im Wege gegenseitiger Befragungen und Beratungen. Wir können daher, wie Sie wohl begreifen werden, zu unserm Leidwesen keine präzisere Antwort auf Ihre Anfrage erteilen.

Allerdings haben wir in unserem für die nationalen Rotkreuzgesellschaften bestimmten Kommentar der Abkommen vom 12. August 1949 auf Seite 26 und 28 bezüglich der Anwendung des Artikels 18 des I. Abkommens einige Angaben gemacht. Wir senden Ihnen in Sonderumschlag ein Exemplar des I. Bandes dieses Kommentars, in dem Sie die obenerwähnten Auskünfte finden werden.

In vorzüglicher Hochachtung

Claude Pilloud

Claude Pilloud

Leiter der Rechtsabteilung

Klerschowsgt. 5, Oslo

Telef. 37 76 96

28. juni 1.

Til

Røde Kors's hovedorganisasjon.

Genf.

På vegne av mange interesserte tillater vårt Forbund seg å forelegge den brede hovedorganisasjon for Røde Kors følgende sak:

Norges Storting behandlet i møte den 27. ds. spørsmålet om Norges tilslutning til "enf-konvensjonene" av 12. august 1949.

Saken hadde på forhånd vært forelagt Norges Røde Kors til uttalelse, og - etter hva det refereres - har Norges Røde Kors i denne uttalelse tatt forbehold med hensyn til bestemmelsen om at ingen noensinde må bli fortullempet eller dømt fordi han har pleiet syke eller sårede. Røde Kors hadde funnet å måtte innstille på at Norge ikke ga sin tilslutning til denne bestemmelse.

Bakgrunnen for denne innstilling er det såkalte rettsoppgjør som har funnet sted etter okkupasjonens opphør i Norge i mai 1945, og ved hvilket et stort antall læger og sykesøstre som gjorde tjeneste i Deutschlands Rote Kreuz mens Norge var okkupert av Tyskland, er blitt idømt tildels meget strenge straffer for den ne sin tjeneste, - i enkelte tilfelle helt opp til 3 års straffarbeid.

Disse straffeforføyninger vakte stor oppsikt, - endog innen motstandskretser, og etter Stockholmmøtet i 1948 fant de norske myndigheter det nødvendig å gjøre en utstrakt bruk av benådning adgangen i disse tilfelle.

Ikke desto mindre hevder Norges Røde Kors ennå idag en oppfatning som står stikk i strid med den almene oppfatning som var kommet til uttrykk gjennom benådningsforføyningene. Det skal fortsatt være belagt med straff for landsforræderi å pleie syke og sårede mennesker - uansett hvilken nasjon eller hvilket parti de tilhører - såsant vedkommende tjenstlig er innordnet under Røde Korsbevegeleen i et såkalt "fiendtlig" land.

Hverken vedkommende departement eller Stortinget tok Røde Kors's innstilling i dette spørsmål til følge i selve sin beslutning, men det ble til samme tid fra regjeringspartiet - flertallspartiet i Stortinget - framholdt at dette måtte være overflødig all den stund det måtte være på det rene at personer som gjorde tjeneste i et fiendtlig lands sanitet, måtte ansees hjemfaldne til straff etter norsk forræderiløvgivning.

Vårt Forbund tillater seg med dette å forespørre om de syn som på denne måte er gjort gjeldende, samsvarer med de prinsipper som Røde Kors's hovedorganisasjon arbeider ut fra. Skulle svaret bli bekreftende, tillater man seg - av nokså nærliggende grunn - å stille det tillegsspørsmål om dette gjelder i tilfelle hvor eget land er okkupert, og hvor den eneste mulighet for å kunne utøve samarit-tjeneste går gjennom okkupasjonsmaktens sanitet.

Er b ø d i g s t

Forkenn.